

KONVENCIJA O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA

(Prema čl.140. Ustava RH, međunarodni ugovori pa tako i Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), ima pravni položaj iznad zakona.)

Članak 1.

U svrhu ove Konvencije, izraz “diskriminacija žena” označava svaku razliku, isključenje ili ograničenje učinjeno na osnovi spola kojemu je posljedica ili svrha da ženama ugrozi ili onemogući priznanje, uživanje ili korištenje ljudskih prava i osnovnih sloboda na političkom, gospodarskom, društvenom, kulturnom, građanskom ili drugom području, bez obzira na njihovo bračno stanje, na osnovi jednakosti muškaraca i žena.

Članak 4.

1. Usvajanje, od strane država stranaka, privremenih posebnih mjera usmjerenih na ubrzanje de facto jednakosti između muškaraca i žena, ne smatra se diskriminacijom, kako je definirano u ovoj Konvenciji, ali ne smije ni na koji način imati za posljedicu zadržavanje nejednakih ili posebnih mjerila; ove mjere prestaju se provoditi kada se ostvare ciljevi jednakosti u pogledu mogućnosti i tretmana.

Članak 11.

1. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u području zapošljavanja kako bi se na osnovi jednakosti muškaraca i žena osigurala ista prava, posebice:

- pravo na rad kao neotuđivo pravo svih ljudskih bića;
- pravo na iste mogućnosti zapošljavanja, uključujući primjenu istih kriterija za izbor u vezi sa zapošljavanjem;
- pravo na slobodan izbor zvanja i zaposlenja, pravo na unaprjeđenje, sigurnost zaposlenja i sve beneficije i uvjete koji proistječu iz rada te pravo na stručno osposobljavanje i prekvalifikaciju, uključujući pripravnički staž, više stručno osposobljavanje i povremeno dodatno osposobljavanje ;
- pravo na jednaku naknadu, uključujući beneficije, i na jednak tretman za rad jednake vrijednosti, kao i na jednak tretman pri ocjeni kvalitete rada;
- pravo na socijalnu sigurnost, posebice u slučaju umirovljenja, nezaposlenosti, bolesti, invalidnosti, starosti i druge nesposobnosti za rad, te pravo na plaćeni dopust;
- pravo na zdravstvenu zaštitu i sigurnost na radu, uključujući i očuvanje reproduktivnih funkcija.

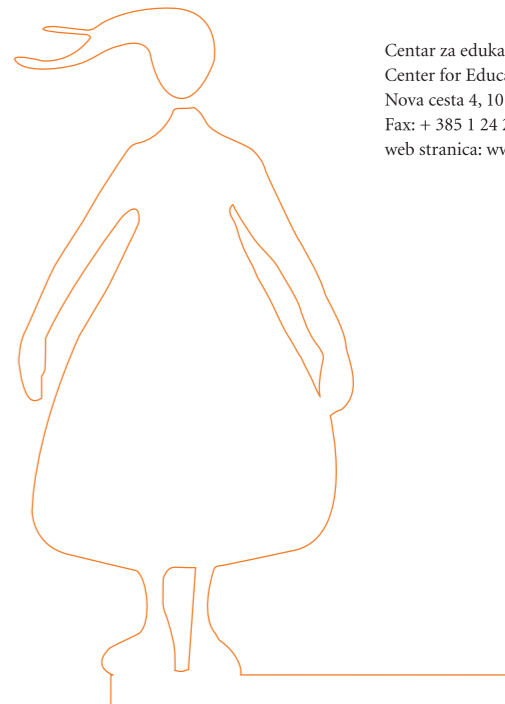
2. Radi sprječavanja diskriminacije žena na osnovi braka ili majčinstva i osiguravanja njihova stvarnog prava na rad, države stranke poduzimaju odgovarajuće mjere:

- zabranu, pod prijetnjom poduzimanja sankcija, davanja otkaza zbog trudnoće ili majčinskog dopusta i diskriminacije pri otpuštanju s posla zbog bračnog stanja;
- uvode plaćeni majčinski dopust ili slične socijalne beneficije, bez gubitka ranijeg radnog mjesta, ranga ili socijalnih primanja;
- potiču uspostavu potrebnih pomoćnih društvenih usluga, kako bi se roditeljima omogućilo usklađivanje obiteljskih obveza s radnim obvezama i sudjelovanje u javnom životu, posebice kroz poticanje i osnivanje te razvoj mreže ustanova za skrb o djeci;
- pružaju posebnu zaštitu ženama tijekom trudnoće na onim radnim mjestima za koja je dokazano da su za njih štetna.

(Kratak vodič kroz CEDAW - Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena i njezinu primjenu u Republici Hrvatskoj, Ured za ravnopravnost spolova vlade RH, Zagreb, 2004. str. 95-105).

www.cesi.hr

Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje
Center for Education, Counselling and Research
Nova cesta 4, 10 000 Zagreb; Tel: + 385 1 24 22 800
Fax: + 385 1 24 22 801; E-mail: cesi@zamir.net;
web stranica: www.cesi.hr; www.sezamweb.net

RAVNOPRAVNOST SPOLOVA ZNAČI DA SU ŽENE I MUŠKARCI JEDNAKO PRISUTNI U SVIM PODRUČJIMA JAVNOG I PRIVATNOG ŽIVOTA, DA IMAJU JEDNAK STATUS, JEDNAKE MOGUĆNOSTI ZA OSTVARIVANJE SVIH PRAVA, KAO I JEDNAKU KORIST OD OSTVARENIH REZULTATA.

(Zakon o ravnopravnosti spolova, Članak 5.)

Istraživanje o visini plaća u hrvatskoj, prema kojima su žene, za isti rad i za istu razinu odgovornosti, **plaćene manje od muškaraca** i to prosječno **15 do 20 posto**, pokazalo je i da, kada je riječ o ženama u menadžmentu, ta razlika, s godinama radnog staža i napredovanjem na hijerarhijskoj ljestvici tvrtke se čak i **povećava** (**website mojposao, 2006.**).

Iako žene u razvijenim zemljama čine gotovo **polovicu radne snage** i iako u pravilu **postiću bolje rezultate u obrazovanju** od muškaraca, **na rukovodećim položajima u tvrtkama ih je tek 8%**, a u politici su zastupljene još i slabije. Na rukovodećim položajima **100 najvećih tvrtki u Hrvatskoj tek je 6%** žena. U poduzećima obuhvaćenim istraživanjem 77,5 % je direktora/ravnatelja, a samo 22,5 % direktorica/ravnateljica. I na ostalim rukovodećim položajima zastupljeno je više muškaraca - 65%. (CESI, 2007.)

Prema rezultatima istraživanja 28,2 % ispitanika izjavilo je da su bili žrtve mobinga. Po pitanju povrede dostojanstva radnika svi ispitanici/muškarci su odgovorili da nema takvih slučajeva, dok je 18,37 % žena navelo da su se one ili njihove kolegice tužile na povredu dostojanstva. (CESI, 2006.)

Zakon o radu u članku 30. Zaštita dostojanstva radnika kaže:

- (1) *Poslodavac je dužan zaštititi dostojanstvo radnika za vrijeme obavljanja posla tako da im osigura uvjete rada u kojima neće biti izloženi uznemiravanju ili spolnom uznemiravanju. Ova zaštita uključuje i poduzimanje preventivnih mjera.*
- (2) *Dostojanstvo radnika štiti se od uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja poslodavca, nadređenih, suradnika i osoba s kojima radnik redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova.*
- (4) *Uznemiravanje i spolno uznemiravanje predstavlja povredu obveza iz radnog odnosa.*

Ustav RH

*“Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, **spolu**, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Svi su pred zakonom jednaki.”*
(čl. 14.)

Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje
Center for Education, Counselling and Research

*“Sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i **ravnopravnost spolova**, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.”* (čl.3.)